

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VII. Blasphemia jure divino flagellatur, & dicta firmantur exemplo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Bredam oppida munitissima auferunt, & multa gesserunt infelicitate. Inter illos autem Mariani facelli praedones eques erat in equo caeco, qui ubi jam facello vicinus, per titulum & contumeliam dixit: *Si Maria hic miracula facit, oculos reddat equo meo.* Audiit virgo blasphemum, & mox visus restitutus est equo, eques vero excacatus. Id ante mortem & in morte ipsa confessus est equitis illius commilito, qui ob aliud crimen Wertenis extremo supplicio affectus est: quod ipsius Wertenis Praetoris litterae testantur.

Ad P. Cornelium de Lapide. Vide hanc in c. 24. Leviticus, sine.

* Dan. c. 3. vers. 96.

Nabuchodonosor in blasphemum edictum.

Rex Nabuchodonosor, ubi tres Hebraeos juvenes in illis micissimis & jam frigidis flammis vidit, edictum conscripsit in haec verba: *A me postum est hoc decretum, ut omnis populus, tribus, & lingua, quacunque locuta fuerit blasphemiam contra Deum Sidrach, Misach & Abdenago, dispercat, & domus ejus vastetur.* Hanc sententiam in blasphemum dixit Nabuchodonosor, quos non in nervum compingendos, in carcerem contrudendos, aut catenis vinciendos, sed vitam privandos, & capite plectendos, illorumque aedes subruendas praecipit. Durius videtur hoc magistratui: primum delictum mulctetur aere, adjuncta ignominia. Rediret si gravius puniatur. Necdum se emendat: noxam pelle luat. Sic Wormaciae anno millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto in Comitibus decretum, ut si blasphemus Deum ut injustum, aut non veracem conviciis inesset, corpore id luat, si Christi tormenta aut vulnera, auri marcam rependat; si pauper sit, de tergo illius detur supplicium. Bonae leges, sed mali mores nondum exulant.

Tria vitiorum genera clades causantia.

2. Reg. c. 12. v. 13. & 14.

Nescitur quandoque origo cladis in domo, urbe, provincia enata: si indageretur, plerumque unum ex his tribus caput mali deprehenderetur, aut eorum oppressio, aut luxuria, aut blasphemiae peccatum. Et saepe cum nos ipsi Deum & divina non violamus dictis, ad id tamen faciendum aliis causa sumus, aut exemplo malo, aut convitiis nimia: Ita Nathan Davidi veniam scelerum denuncians: *Dominus transiit peccatum tuum, inquit, non morieris. Veruntamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini, propter verbum hoc, filius qui natus est tibi, morte morietur.* Ipse quidem Rex David blasphemus non fuit, sed geminato flagitio plurimos offendit, & animam praebuit pessimum loquendi, ideo nullis neque precibus, neque lacrimis, sed neque jejuniis ullis vita prorogari potuit Bethsabee filio.

Haereticis non est danda causa religionis & Deum vituperandi.

Itaque sollicitus quisvis caveat, ne hostibus Dei, corrupto vivendi genere det causam, religionem & Deum vituperandi. Et nunquid adversae partis quotidiana cantilena est: En Papicolarum mores: en praesules, canonicos, sacerdotes, monachos illorum, quam nec caute nec caste, quam nec vigilanter nec sobrie vivant! Hinc audax religionis contemptus: *Veruntamen, quia blasphemare fecisti inimicos Domini, &c.* viderint tales quid agant. Sic & patres familias id unice caveant, ne haec linguae pestilentia in suis aedibus grassetur, nec ullus alteri sit hac in re offendiculo. Non tantum non perjuria, sed nec juramenta sunt toleranda: neque solum blasphemiae, sed omnes verborum contumeliae domibus eliminandae sunt: ab his ad illas facilis est transitus. Ad id nos exhortatus Paulus: *Nunc autem, inquit, deponite & vos omnia iram, indignationem, blasphemiam.* Blasphemos plerumque non sua morte defungi, praecipitata saepius funera nos docuerunt. Lento ac lanco pede graditur vindicta divina, sed tarditatem poenae gravitate compensat, & subito ferit quos diu toleravit impunitos. Optime Gailclmus Peraldus: *Quemadmodum, inquit, blasphemus filius diaboli ea cantica discunt in mundo quae canant in inferno: ita filii Dei divinis laudibus affuerit, eos psalmos addiscunt in terris, quos cantabunt in calis.*

Coloss. c. 3. vers. 8.

Perald. c. 2. Sum. VII. tract. 9. c. 1.

Chrysostomus linguam impiam non immerito *hinculum diaboli* appellat: nam ubi ater ille aninga immo ex Orco conviciis, execrationibus, blasphemis vehiculum suum oneravit, illo contra Deum vehitur, tanquam si opprobret Deo: En, tui homines rationis compotes, a te conditi, ut te omnibus probis ac maledictis signant, quantis verborum contumeliis te lacerent! me crebrius vocant, familiarius me invitant, animas mihi suas transferunt & oppugnant: plurimorum hominum lingua, mea sunt effusa & plaustra, variis oneribus recipiendis apta, his ego curribus sublimis eo, & Orbem peragro.

Nimis quam veri sunt hi plausus Satanae. Lingua quam Christi currum triumphalem esse convenit, ea saepissime carpentum est diaboli, qui eo utitur in Dei contumeliam. Hoc autem stygis veterator postulum afflequitur blasphemiam, de qua priore disertatione loqui coepimus. Jam ceptum sermonem de hac ipsa linguae rabie prosequemur.

§. I.

Tortuosus ille coluber, pessimus paradisi orator, ut nostram omnium matrem sui consilii faceret patientem: *Nequaquam, ait, morte moriemini, sit cum Deus quid in quacunque die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri, & eritis sicut Di.* Hic Rupertus Tuitiensis: *En, inquit, quomodo nequissimus impostor, atque infimus Deum filii suum facere contendit. Mendax ipse & invidus, mendax & invidus insinulare vult Deum: Nequaquam, ait, moriemini, aliter est atque Deus vobis dixit, sit enim vos sui aequali futuros. Unde enim ortam putatis hanc tam rigida interdictio, nisi ab invidia, ne sitis sicut ipse est? En auctorem ipsissimum blasphemiae, de quo Chrysostomus: Diabolus, inquit, ait, linguam habet, qui ut diabolus loquitur. Ad inferos damnati in omnem proflus aeternitatem Deum execratur: hic illorum perpetuus psalmus nullum unquam habiturus finem est. Quod si taratam omni alio dolore vacet, hoc uno supra omnem modum terreat. Quilibet bonae mentis homo dixerit: Ergo ego conditorem meum, Dominum ac Deum meum aeternum blasphemem? De quibusdam sanctissimis viris monumenta publica testantur, eos vel hoc nomine inferorum ergastula summe horruisse, & potius omnia cupivisse perpeti, quam Deum ea ratione semper detestari. Blasphemiam proprie Orcinum idioma est: neque enim aliud ibi vel clamatur, vel canitur, vel ploratur quam blasphemiam. Ita ut si quis in Orbe hoc nostro audiat Deo aut superis maledicentem, jure illi objiciat: Verè tu ex illis es ad inferos dejectis aut deficiendis, nam & loquela tua manifestum te facit.*

Hoc vitium extra ceterorum orbitam pene labat, nam summam temeritatem Deum ipsum invadit. Gravior ille offenditur, cujus subditi laeduntur: ille vero gravior, cujus domestici servi; praeter ceteros tamen injuriam sentit, quia filii aut filiae afficiuntur: gravissimè tamen omnium is laeditur, cujus persona violatur, & quod ista dignior, hoc & injuria major: argui Deus infinitas, inestimabilis dignitatis est, ergo & injuria Deo illata quancunque alliam excedit infinitè.

Hoc vitium omnium vitiorum inutilissimum: quid blasphemum utilitatis habet aut voluptatis, ore insano in excelsis & superos bacchari? Ad alia vitia pertrahimur voluptate, quam vis illa spurca sit & homine indigna: quid autem hic oblectationis est, imitari amentis & furiosi verba impia in Deum caelestesque jacere? nequa est

Hoc vitium precari non finit, quâ enim ratione blasphemus dicat: *Sanctificetur nomen tuum*, qui hoc ipsum sanctissimum Dei nomen mille maledictis convellit, & alius etiam auctor est ad idem audendum.

Hoc vitium non malè nominetur libellus famosus in Deum: hac noxâ rei si qui deprehenduntur, jure graviter lunt. Augustinus ratione concludens: *Cum probum facitur, inquit, in principem patrie bonam atque utilem, nonne tantò est malignius, quando à veritate remotius, & à vicâ illius alienius: quæ igitur supplicia sufficiunt, cum Deo fit ista tam nefaria, tam insignis injuria?*

Crux sanguine Christi purpurata tantâ fuit virtutis, ut juxta illam latronum alter, eodem omnino die è sua cruce migravit in paradysum: illum tamen alterum crux ad rogos misit æternos, id merentem; dixerat enim: *Si filius Dei es, salvum fac te ipsum, & nos*. O miser, pro verbis penitentiam, verbis superbie blasphemasti, & crucifixus crucifixum fœdissimum facisti, quàm ipsi qui crucifixerant! In hanc rem opportuna erit hæc narratio.

Vir honestus & pius templum adiutus multo mane, capponem transiit, in quâ ebrii juvenes præteritam noctem comotationibus & lusibus sepelierant, & quod infirmitas familiare est, atroci blasphemâ Deum offenderant. At vir ille in viâ hominem conspexit multis vulneribus & quidem recentibus deformem. Exhorruit ad tam subitum & miserabilem aspectum, & quæ humani ingenii cupiditas est, ignoti causâs indagare, quæsit, à quonam mortali tam immaniter esset deformat? Huic laucius respondens: Ab iis, inquit, qui in proximâ tabernâ hanc noctem temolentiâ & blasphemâ pervigilarunt. His vocibus ad indignationem accensus vir ille, mox tabernam ingressus, è potatoribus illis, masculâ fronte percontatur, quânam ex causâ miserum illum hominem sub dio jacentem tam crudeliter tractassent? Juvenes potulenti velut exasperati hac voce, neminem à se vulneratum eâ nocte, constanter affirmant. At ille constantius; His oculis meis, inquit, & his auribus meis fidem negare non potestis. Ergo egressi unâ omnes neminem usquam repererunt. Inde turbati animis, & conscientia impellente crediderunt, blasphemâ inter ludendum toties repetitâ, Christum à se lauciatum esse.

§. II.

Nimvero non semper vulnera Christus accipit à blasphemis, frequenter etiam infert. Duo unâ luserant: alter ubi advertit inauspicatissimum sibi lufum esse, & omnem à se pecuniam ad alterum abire, contumeliosam linguam in Deum cepit solvere. Hunc scelus maligniore fide afflatus, joco compefcens: Sile, inquit, artis hujus magister non es. Et velut præter voce, Deum Deique matrem horrendis blasphemis cepit incessere. Illico vox ruit: Injuriam meam dissimulavi, matris meæ ulciscor. Et repente miser ad mensam letali vulnere afflictus, spumans evomit animam. Nec multò mitius punitus est vir nobilis. Hic quotidianam pane actis intemperiem nimis intemperanter tulit, cumque alias iterum procellas imminere cerneret, graviter exandescens: En illic, ait, diabolus se denuo attollit. Vix verbum ore abiit, & caelum omne mugire, fulmen caelo ruere, & filiolum blasphemum in nutricis sinu ferire ac extinguere, incolumi nutrice. Sed & alia ejusdem viri nobilis adificia vi caelesti qualifata, & jumenta miserè vexata sunt, ut disceret non blasphemare. Huic affine quod idem scriptor recitat.

Comes Fulkensis, hæreseos fidelis patronus, cum castrum quoddam quereretur amissum, in eam erupit blasphemiam (ita nimirum gratias agebat) ut dicere non vereretur: Velit nolit Pontifex, velint nolint superi omnes, ego terras meas recipiam. Mox equo lapsus miserum in modum torquebatur. Ita domum delatus, cruciari se dicebat pedum dolore incredibili, qui certis incrementis augetens, ad ipsum usque pectus cepit fer-

A pere: Sola supererat lingua, quæ officio suo fungi poterat. Sed tam alienus erat miser ab omni exomologesi, ut malis suis tabescens infelicissimè expiraret.

Discite justitiam mori, & non temere deos.

Anno Christiano millesimo quingentesimo octogesimo Vercellis in Italiâ juvenis quidam amore ludi & aleæ insaniebat. Quodam die vespere cum haberet domi collutores, orta est, ut sæpe fit, inter eos contentio. Cum hic pejerans audacius veluti litu finiendâ: Ne vivam, inquit, invadat me malis demon, ni hoc ita se haberet. Visus jecit fulmen. Eodem vestigio temporis totum cubiculum intremuit, & tetra umbra ante oculos oberrans circum parietes apparuit: metu ille exanimatus in terram cadit. Ubi primum ad se rediit, multò magis pavidus & vecors conscientia, veniam à Deo ejusque Matre suppliciter petit, votòque obstringit curandi sacri in proximum diem beati Nicolai Tolentinatis, pedestrisque itineris, religionis causâ ad Varalli montem suscipiendi: Nihilò secius fuliginosa volitat effigies circum cubiculum, & lucernam conatur extinguere, at socii terribili specto crucem ligneam, quacunque ferretur, opponere. Ab horâ alterâ noctis ad diluculum usque formidolosa duravit pugna: ita aleatores, renovantes subinde oleo infuso, ne deficeret lumen, æquaverunt nocti, tuleruntque in lucem non ludum, sed timorem; tum verò audito matutino signo salutationis Angelicæ, nocturnum monstrum, quod omnes terruerat, in suas tenebras recessit, consternatorum magis oculos quàm animos relinquens. Ad templum illico juvenis exanguis properat, nec satis securus sibi visus, nec ante carere metu, quàm peccatorum vinculis absolveretur. Minatur Deus, terret, punit variè, ut demum voces impias discamus.

Guilielmus Baldefanus fidei narratione dicta confirmans: Superiõribus annis, inquit, vir religiosus & gravis mihi narravit, in Mediolanensi provinciâ juvenem fuisse, ut genere sic & vitiis nobilem. Hic cum in contentionem cum socio venisset, gladio rem decernere voluit. In ipso congressu impium aliquid in matrem Dei effudit. Mox adfuit ultor, & à tergo, & à fronte, Deus. Nam justissimus judex permisit ut os illud in divinæ matris injuriam apertum, eo ipso temporis articulo, interceperetur adversari gladio, tam ad punctum vibrato ictu, ut ipsius linguae radicibus convulsis, & transfixo palato ceciderit mortuus. I nunc, & discite, quod Paulus monet, *ne meminem blasphemare. Qui in alio mittit lapidem, super caput ejus caderet*. Idem hoc hendecasyllabis sic breviter descriptum est:

Rixari duo coeperant ephēbi,
Et jam mutua fecerant in hoste
Strictis vulnera luculenta verbis:
Blasphemam interea movere linguam,
Et Magnam nihil alter in parentem
Horret frendere: non inulta Virgo
Hoc tulit. Juvenem relinquit hosti.
Hostis sacrilegam volante telo
Figit, stirpitur eximitq. linguam:
Credo hac impia lingua post fletat.

O miser, cui exprobrasti, & quem blasphemasti contra quem exaltasti vocem tuam, & elevasti in excelsum oculos tuos contra sanctum Israël, contra matrem Domini: Docuit intus quitas tua os tuum, & imitavit linguam blasphemantium. Tibi ad Christi tribunal rationem reddituro jure merito dicitur illud: *Condemnabit te os tuum, & non ego, & labia tua respondebunt tibi*. Ita nunquam habuit claudicantem blasphemiam vindictam.

Quod verò narrat de gallo gallinaceo cocto & dissecato, redivo tamen, collisusque alis jusculum in blasphemorum ora effundente, cujus tactu, quotquot aderant, leprâ puniti sunt, non refello, sed fidem penes auctorem esse jubeo.

Ecc 4

§. III. Ex

Benius in
annus li-
teris dis-
anno.

Guil. Baldef.
lib. 3. Stim.
cap. 21.

Tib. cap. 3.

Eccl. c. 27.

vers. 21.

Joan. Niesii

Alpha. diab.

V Blasph.

De hoc Vin-

centius l. 25.

cap. 64.

1. Notandum: Dicta per ludum prolata gravissimè puni-
ta.

Ad Tit. c. 3.
vers. 1.

2. Oris
moderatio
in sanctis
viris.

Iob cap. 2.
vers. 9.

Levit. c. 24.
vers. 15.

Eusob. lib. 4.
hist. Eccles.
cap. 15.

3. Bonitas
Dei & pa-
tientia cer-
ga blasphe-
mos.

Psal. 49.
vers. 20.
Eccles. cap. 5.
v. 4. & 7.
Ephr. para-
nesi 43.

August.
tract. 17.
in Iob.
4. Pauci
linguâ bla-
sphemant,
vitâ autem
multi.

EX dictis observandum primò, quâdam subinde dicta videri nobis jocularia, quæ tamen blasphemis proximè accensentur. Regis Sennacheribi milites dicebant, Deus Hebræorum non est vallium, sed montium dumtaxat Deus: hoc illis futilis jocus videbatur, sed ob hanc oris temulentiam, ad interneccionem omnes cæsi sunt. Ejusmodi complura sunt dicta, quæ leviter & per ludum prolata, gravissimè puniuntur. Ideo Paulus ad Titum: *Admone illos, inquit, principibus & potestatibus subditos esse, dicto obedire, ad omne opus bonum paratos esse, neminem blasphemare.* Hieronymus: *Abolute neminem, inquit, non tantum non Deum, sed nec Angelum, nec hominem, nec ullam rem creatam: omnia quippe quæ à Deo facta sunt, valde bona sunt.*

Observandum secundo, complures sanctissimorum virorum maluisse omnia potius perpeti, quàm vel voculam unicam contra Deum edere; nullis tanta calamitas est visa, quæ vel verbum extorqueret liberius in Deum jactatum. Iobus extremis mergebatur angustis, ferrea super eum stabant nubila, solati aut spei nihil affulgebat, diabolus ipsam etiam conjugem in illum immittebat quæ diceret: *Benedic Deo, & morere.* Perinde si dixisset: *Execrare Deum, & transi ad plures.* Credidit forsitan maritum vitâ privandum, si Deo malediceret. Et tamen tam calamitoso nec verbum excedit impatientius. Utinam & inter Christianos, cum calamitibus exerceantur, hæc oris moderatio vigeret: Est cum audias contrarium. Egroti subinde tam impares sunt ferendis doloribus, ut dicere non vereantur: Nunquid me sibi Deus metam posuit, ad quam omnes sagittas suas ejaculetur? si vivos homines gloriissem, tantum supplicii vix meritis essem: crediderim mei penitus oblitum esse Deum. Cavete, Christiani, cavete: improbi sunt hi latratus in divinam providentiam. *Homo qui maledixerit Deo suo, portabit peccatum suum.*

Tarsensis Paulus quid laboris & periculorum non subiit, quoties vinculis & plagis multatus, quoties gravissima quæque passus, & quotidie pæne, ipso teste, mortuus, non tamen quidquam blasphemæ protulit, sed illud cum ingenti fiducia læpius dixit: *Gaudeo in passionibus meis: non solum, sed & gloriamur in tribulationibus.* Polycarpus, Apostolorum ævo sanctissimus martyr, in more positum habuit, ut hæc lingue probra audiens diceret: *Quibus, mi Deus, temporibus me referasti? talia ego in te dici audiam.* Cumque ad ignem damnandusurgeretur, ut si vitam veller salvam, Christum malediceret; in hæc verba respondit: *O octoginta & sex annis ipsi servio, & nihil me unquam læsit, quomodo ergo possim maledicere regem meum qui salutem mihi dedit?* Ita flammæ constantissimè tulit.

Observandum tertio, quanta Dei sit bonitas & patientia. Innumeras Deus quotidie blasphemias audit, & tamen fulminantem dextram continet, Angelos conditoris injuriam vindicare paratos cohibet, incredibili longanimitate penitentiam expectat. Pone hominem vel mitissimum in folio tam sublimi, nec ad horam ultionis fulmina continebit tam gravibus injuriis lacessitus. Deus tacet & dissimulat. *Hæc fecisti, dicit, & tacui.* Ideo graviter monet Siracides: *Ne dixeris, peccavi, & quid mihi accidit triste? Altissimus enim est patiens redditor, & in peccatores respicit ira illius.* Hoc sensu beatus Ephrem: *Quosque tandem, inquit, exacerbamus eum qui tanta nobis bona donavit?*

Observandum hic quartò, quod Augustinus æquissimè censurâ perstringens: *Rarò jam inveniuntur, inquit, qui linguâ blasphemant, sed multi qui vitâ. Oras fortan, & Deo gratias agis, at cibo potuque te farcis, Ecclesiæ leges negligis, quod Deus præcipit, omittis; voce laudas, vitâ blasphemias.* Non alter ac si duo musci conve-

niant cantaturi, quorum alter quidem quia sobrius, et arte admodulatur, alter verò quia ebrius, inconditè & omnibus Musis averis canat, concentus erit planè absurdus & fædè dissonus. Ita nos læpius: preces nostræ in templo bonæ sunt, hic Angeli sumus, & dulce modulamur; at facta nostra domi pessima sunt, hic philantropi ebrii absurdissimè canimus, aut potius ululamus. Optime Tobias: *Maledicti erunt, inquit, qui contempserint te, & tu blasphemaverint te.* Ergo, mi Deus, nomen tuum ab omnibus sanctificetur.

C

CAPUT VIII.

De Linguâ malignè CONSVLENTE: simul dictum explicatur, Consilium malum consultori pessimum.

Idorus, omnia quæ loquimur, hoc discrimine judicari æstimanda. Aut enim bonum bene loquimur, aut malum malè loquimur; Aut bonum malè, aut malum bene proferimus. Bonum bene narramus, si, ut Paulus præcipit, *quæcunque sunt vera, quæcunque pudica, quæcunque iusta, quæcunque sancta, quæcunque amabilia, quæcunque bone fame, si qua virtus, si qua laus discipline,* in sermonem adducimus, idque submissè, reverenter, modestè. Malum malè in verba digerimus, cum flagitium suademus, cum ad improbitatem impellimus; hic res & voces detestanda. Bonum effertur malè, cum decentia quidem, sed arroganter, sed volentibus & fastuosius vocibus proloquimur, cum ampullamur, & sequepedalia verba jactamus. Nam etsi quis nullum & rosas loquatur, si verbis desit modestia, & nullum & rosæ evanescant. Malum bene profert, qui de vitis disserit, & sordidas ineptias crepat, sed vocabulis utrunque honestis utitur. Pleraque vitiosæ lingue hæc sermonis varietatem omnem expriment, id solum nesciunt, bonum bene commemorare. Inter linguas vitiosas summæ auctoritatis est Malignè CONSVLENS: hæc enim non turgida tantum & casas, sed curias, palatia, regumque cures inquit. Maximorum malorum mater est lingua hæc, nulli non solum perit, sed & sanctè optimæque fide gubernetur. De hac igitur Linguâ malignè CONSVLENTE dissimulamus, illudque cumpremis explicandum: Consilium malum consultori esse pessimum.

§. I.

Vulentissimè dixit Siracides: *Facienti nequissimum consilium, super ipsum devolvetur, & non agnoscat male adveniat illi. Qui in altum mittit lapidem, super caput ejus cadet &c. & qui foveam fodit, incidet in eam: & qui statui lapidem proximo, offendet in eo; & qui laqueum alii ponit, peribit in illo.* Quisquis ergo principi, quisquis regi, imperatori malum suggerit consilium, in sublime jactat lapidem; sed caveat, recidet lapis, & suæ foris caput feriet: foveam effodit, sed primus illam implebit. Consilium malum consultori pessimum. Atque hoc sapienter & verè videtur Hesiodus dixisse, *Malum consilium rem pessimam esse consulenti.* Erit enim Numinis permisso (quod iterum ac sepius testata est experientia) ut mala consilia in auctoris perneciem verrant, & unde fraus profecta est, illuc eum damno revertatur, quod sexcentis testimoniis firmari potest.

Cum in Pannoniâ Solimanus Hercoliam urbem, seu, Budam ab incolis desertam occupasset, acceperat vitæ strenuus & exactæ fidei Thomas Nadastrus defendit, & servasset etiam, ni turbasset miles, clamassetque deditionem. Nam cum Nadastrus solus peristeret in fide, milites arreptum vinxerunt, & in carcerem contraherunt, arcem